

Kestävän tulevaisuuden indikaattorit, peruskoulut ja lukiot

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINNAN PERUSTASON KRITEERIT

Pilotointiversio

Oppilaitoksen hakiessa kestävän kehityksen sertifikaattia sen toiminnan tulee täyttää seuraavat kestävän tulevaisuuden indikaattoreihin liittyvät perustason kriteerit:

INDIKAATTORI	TOIMINNAN PERUSTASON KRITEERI
1. Opetus	<ol style="list-style-type: none">1. Kestävän kehityksen opetuksen tavoitteita ja toteutusta on suunniteltu opettajien yhteistyönä.2. Oppilaat osallistuvat ja vaikuttavat kestävän tulevaisuuden rakentamiseen koulussa ja ympäröivässä yhteiskunnassa.3. Koulun oppimisympäristöissä toimitaan ympäristövastuullisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla.
2. Toimintakulttuuri	<ol style="list-style-type: none">4. Koululla on kestävän kehityksen teemoihin liittyviä kumppanuuksia, joita hyödynnetään opetuksessa tai toiminnan kehittämisessä.5. Koulu on varmistanut ympäristöasioihin liittyvien säädösten vaatimusten toteutumisen ja kehittänyt tavoitteellisesti toimintansa ympäristövastuullisuutta.6. Koulu on laatinut säädösten vaatimusten mukaiset hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat ja kehittänyt tavoitteellisesti yhteisön hyvinvointia.
3. Johtaminen	<ol style="list-style-type: none">7. Kestävän kehityksen teemat ovat osa koulun tavoitteita ja arvopohjaa.8. Koululla on kestävän kehityksen asioista vastaava työryhmä ja kestävän kehityksen työlle on annettu tarvittavat resurssit.9. Henkilöstön kestävyysosaamisen tarpeet on tunnistettu ja toimenpiteitä osaamisen kehittämiseksi on tehty.10. Koulu on ottanut käyttöön kestävän kehityksen mittareita ja arvioinut kestävän kehityksen toimintaansa.

Tällä kyselylomakkeella arvioidaan edellä esitettyjen kymmenen kriteerin toteutumista. Arvioinnin voi tehdä esimerkiksi koulun kestävän kehityksen työryhmä. Arvioinnissa voidaan hyödyntää indikaattoreiden arvioinnin yhteydessä kerättyä tietoa. Kriteerien toteutumista arvioidaan kolmiportaisella asteikolla 1 = toteutuu heikosti, 2 = toteutuu osittain, 3 = toteutuu hyvin. Näyttö kriteerin toteutumisesta kirjataan tiiviissä muodossa. Näyttöjä ovat ohjeet, dokumentit ja käytännöt, joilla varmistetaan kriteerin toteutuminen tai esimerkit toteutuneesta toiminnasta. Lisäksi kirjataan kriteeriin liittyvät kehittämistarpeet.

Opetus

1) Kestävän kehityksen opetuksen tavoitteita ja toteutusta on suunniteltu opettajien yhteistyönä.

Kriteerin selitys: Kestävän kehityksen oppimistavoitteet kytkeytyvät oppiaineiden sisältöjen lisäksi opetussuunnitelman arvopohjaan, koulun toimintakulttuuriin ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin. Kestävän tulevaisuuden rakentamisen taitojen kokonaisvaltainen oppiminen ei voi toteutua ilman, että nämä näkökulmat yhdistetään kaikkeen opetukseen. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien kautta on mahdollista oppia tarkastelemaan kestävyyskysymyksiä systemaattisesti usean oppiaineen näkökulmasta. Laadukas kestävän kehityksen kasvatusta edellyttää opetuksen tavoitteiden ja toteutuksen suunnittelua koko opettajakunnan yhteistyönä.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kestävän kehityksen ja kestävän tulevaisuuden oppimistavoitteita löytyy laajasti lukion opetussuunnitelmasta sekä oppiaineista että yleisistä osista. - Opetussuunnitelman valtakunnallisista tavoitteista on keskusteltu, ja paikallisia tavoitteita on laadittu kaikkien opettajien kanssa yhteistyössä. - Kestävän tulevaisuuden kehittämissuunnitelmaa on työstetty opettajakunnan ja henkilökunnan kanssa. - Uudessa opetussuunnitelmassa on tehty yhteistyötä myös oppiaineiden välillä kestävän kehityksen teemojen ympärillä
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyön lisääminen - Kokemuksellisuuden ja luovuuteen kannustamisen lisääminen opetukseen

2) Oppilaat osallistuvat ja vaikuttavat kestävän tulevaisuuden rakentamiseen koulussa ja ympäröivässä yhteiskunnassa.

***Kriteerin selitys:** Oppilaiden osallisuuden ja toimijuuden vahvistaminen on kestävyyskasvatuksen tärkeä tavoite, jolla voidaan tukea oppilaiden kasvua muutoksentekijöiksi. Osallisuus kytkeytyy oman oppimisen suunnitteluun, koulun päätöksentekoon sekä opiskeluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen. Osallisuus ja vaikuttamisen kokemukset ulottuvat myös koulun ulkopuolelle. Tätä voidaan vahvistaa ulkopuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämisen, kumppanuuksien ja hankkeiden avulla.*

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijakunnan hallitus osallistuu aktiivisesti päätöksentekoon heitä koskevissa asioissa - Opiskelijoille tehdään vuosittain palautekysely, jonka tarkoitus on kehittää opiskeluympäristöä ja toimintakulttuuria - Ympäristötiimi keskittyy ympäristöön ja kestävään tulevaisuuteen liittyviin teemoihin ja niiden esille tuomiseen koulun konkreettisessa toiminnassa - Kaupungin nuorisovaltuustossa toimii myös lukiolaisia - Yhteistyö Jedun kanssa (kaksoistutkinto, lukiolaiset voivat valita Jedulta opintojaksoja) - Opiskelijoita on osallistettu Unesco-koulutoimintaan esimerkiksi opiskelijaedustuksena erilaisiin seminaareihin ja webinaareihin sekä vastaamalla Unescon lähettämiin kyselyihin - Pitkäaikainen yhteistyö ystävyyskoulujen kanssa: Suomessa Uusikaarlepyyn Topeliusgymnasiet ja Saksassa Sömmerdan Albert-Schweitzer-Gymnasium
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konkreettisen toiminnan näkyvämmäksi tekeminen (esim. Ympäristötiimi) - Opiskelijoiden päätöksentekoon osallistaminen vielä paremmin - Korona-pandemian väistyttyä yhteydenpito ja matkustaminen ystävyyskoulujen kanssa tulee taas aktivoita

3) Koulun oppimisympäristöissä toimitaan ympäristövastuullisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla.

Kriteerin selitys: Ympäristövastuullisten käytäntöjen toteutuminen näkyy esimerkiksi materiaalien, energian ja veden säästönä, ympäristövastuullisina hankintoina, tavaroiden ja materiaalien uudelleenkäyttönä, kierrätyksenä ja lajitteluna, säästävinä ja vähäpäästöisinä liikkumistapoina, sekä vaarallisten aineiden käsittelyn ja varastoinnin turvallisuutena. Sosiaalinen kestävyys ilmenee muun muassa oppilaiden fyysisestä ja psyykkisestä terveydestä ja turvallisuudesta huolehtimisena, kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisynä, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisena sekä yhteisöllisinä ja vuorovaikutteisina toimintatapoina.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA <ul style="list-style-type: none">- Luokissa on kierrätyspisteet kierrätyspaperille- Kierrätyspaperia käytetään suttupaperina- Luokissa valokatkaisijat merkitty turhan räpsyttämisen välttämiseksi- Kemian opetuksessa otetaan huomioon vaarallisten aineiden käsittely ja varastointi- Oppilaiden kannettavat tietokoneet leasing-koneita, käytöstä poistettuja yrityskoneita- Koulun turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain ja poistumisharjoitus tehdään vuosittain- Kannustetaan pyöräilyyn liikkumismuotona (esim. Kilometrikisaan osallistuminen)- Tutor-toiminta- Kiusaamiseen puututaan välittömästi- Lukuvuoden aikana järjestetään useita hyvinvointia lisääviä yhteisöllisiä tapahtumia (ensimmäisen vuosikurssin aloituspäivä, välituntitapahtumat, taukojummat, ulkoilupäivät, vanhojen tanssit, penkkarit...)
KEHITTÄMISTARPEET <ul style="list-style-type: none">- Kierrätystavat opiskelijoille rutiiniksi- Yksinjäämisen minimointi ja opiskelijoiden suorituspaineesiin tarttuminen

Toimintakulttuuri

4) Koululla on kestävä kehityksen teemoihin liittyviä kumppanuuksia, joita hyödynnetään opetuksessa tai toiminnan kehittämisessä.

Kriteerin selitys: Koulun kestävä kehityksen toiminnan yhteistyötahoja voivat olla esimerkiksi kunnan tekninen toimi, ympäristötoimi, nuorisotoimi, sosiaali- ja terveystoimi tai kulttuuritoimi, ELY-keskus, Metsähallitus, luonto- ja ympäristökoulut, alueelliset kestävä kehityksen kasvatuksen yhteistyöverkostot, maatilat tai maatalouden esittelypuistot, kirjastot, paikallismedia, järjestöt, päiväkodit, muut koulut ja oppilaitokset, tutkimuslaitokset, museot, työelämän organisaatiot sekä koulujen ja oppilaitosten kestävä kehityksen hankeverkostot.

Ulkoisten kumppaneiden kanssa tehtävä yhteistyö voi liittyä esimerkiksi opetuksen tai toimintakulttuurin kehittämiseen, paikallisen/alueellisen ympäristön tilan/ihmisten hyvinvoinnin/kulttuurisen kestävyden edistämiseen, globaaleihin kysymyksiin vaikuttamiseen, yksilöiden kestävä elämäntavan edistämiseen, oppilaiden paikallisen osallistumisen ja vaikuttamisen edistämiseen tms.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Haapajärven kaupungin sivistys- ja teknisen toimen yhteinen energiansäästö 50/50-mallissa sen alusta lv. 20-21 asti. Lukion ympäristötiimin toinen vetäjä on koko kaupungin energiatiimin pj. - Keke-teemojen osalta keskeisimmät yhteistyökumppanimme ovat kaupunkimme toiset Unesco-koulumme K.J.Ståhlbergin koulu ja Haapajärven yläaste, jolla on ollut Okka-säätiön kestävä kehityksen sertifikaatti jo vuosia. Lisäksi muut Pohjois-Suomen Unesco-koulut kautta ovat jokaisena lukuvuonna useasti yhteyttä pitävän Polaris-verkoston kautta tärkeitä kumppaneita. - Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat samassa rakennuksessa toimivan Jedun ammatillisen koulutuksen toimijat, kaupungin nuoriso- ja kulttuuritoimi, varhaiskasvatuksen yksiköt, yrityspalvelut sekä Haapajärven seurakunta. - Alueen muiden lukioiden Eleven+ -yhdistys ja alueen korkeakoulut Centria, OAMK ja Oulun yliopisto. - Vierailuja yrityksiin ja vierailijoiden vastaanottamisia tehty vuosittain, mutta yhteistyöyritykset vaihtelevat
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alueemme yrityksiin yhteyksiä voisi olla nykyistä enemmän, pitkäkestoisemmin ja niitä kehitetäänkin parhaillaan käynnissä olevassa UuLops-hankkeessa. - Vielä aktiivisemmin voisimme hyödyntää etäyhteyksiä tai vierailuina kauemmas alueeltamme sijoittuvia yhteistyökumppaneita, kuten museoita, järjestöitä ja tiedekeskuksia. - Yhteistyö nykyisten kumppanien kanssa saisi näkyä nykyistä laajemmin myös rehtorin ja tiettyjen vastuopettajien lisäksi muulle henkilökunnalle ja muutamien aktiivisimpien opiskelijoiden lisäksi koko opiskelijakunnalle ja myös koulun ulkopuolelle

5) Koulu on varmistanut ympäristöasioihin liittyvien säädösten vaatimusten toteutumisen ja kehittänyt tavoitteellisesti toimintansa ympäristövastuullisuutta.

Kriteerin selitys: Koulun ympäristövastuuseen liittyviin normeihin kuuluvat muun muassa jätteiden synnyn ennaltaehkäisyyn, jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen, vaarallisten aineiden käsittelyyn ja varastointiin sekä vaarallisiin jätteisiin liittyvät säännökset. Koulun toimintaa koskevat lisäksi elintarvikehygieniaa, rakentamista, sekä kulttuuriperinnön suojelua koskevat säädökset. Koulun tulee olla tietoinen säädösten vaatimuksista ja varmistaa niiden toteutuminen jokapäiväisessä toiminnassa ohjeiden, perehdytyksen ja seurannan avulla. Kestävä tulevaisuus edistävä koulu tavoittelee normien vaatimusten ylittämistä ja parantaa jatkuvasti ympäristövastuullisuuttaan. Tämä voi tapahtua esimerkiksi laatimalla kestävä kehityksen ohjelma tai muu suunnitelma, jossa asetetaan vuosittaisia kehittämistavoitteita.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jätteistä lajitellaan tällä hetkellä paperi-, kartonki-, metalli-, lasi-, biojäte- ja pahvijäte sekä ongelmajäte, kuten paristot. - Palautuspulloille ja tölkeille on myös keräys, jonka tuotot menevät opiskelijakunnalle. - Koululla säilytettävistä kemikaaleista pidetään säännöllisesti päivitettävää luettelo ja kemikaalit säilytetään säädösten mukaisesti ja niitä käsitellään turvallisesti - Koulumme opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta suorittaa hygieniapassikoulutus yhteistyöoppilaitoksen (Jedu) kautta.
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muovinkeräys puuttuu ja pahvinkeräysastian sijaan olisi koulun omaan jätekatokseen hyvä saada kartonginkeräys jolloin kartonkia ei tarvitsisi kerätä erikseen ja ympäristötiimiläisten toimittaa oikeaan keräyspisteeseen. - Osana tätä sertifikaatin hakuprosessia laaditaan kehittämissuunnitelma, jota on tarkoitus jatkossa päivittää vuosittain ympäristövastuullisuuden kehittämiseksi

6) Koulu on laatinut säädösten vaatimusten mukaiset hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat ja kehittänyt tavoitteellisesti yhteisön hyvinvointia.

Kriteerin selitys: Koulu yhteisön hyvinvointiin liittyviä säännöspäätteisiä suunnitelmia ovat muun muassa työsuojelun toimintaohjelma, pelastussuunnitelma, tasa-arvosuunnitelma, työterveyshuollon toimintasuunnitelma, henkilöstön kehittämissuunnitelma, suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä, oppilashuoltosuunnitelma sekä järjestyssäännöt. Lisäksi oppilaitos voi laatia muitakin hyvinvointiin liittyviä toimintaohjeita. Koulun tulee olla tietoinen säädösten vaatimuksista ja varmistaa niiden toteutuminen jokapäiväisessä toiminnassa ohjeiden, perehdytyksen ja seurannan avulla. Koulu yhteisön hyvinvoinnin tavoitteellinen kehittäminen pohjautuu henkilöstön ja oppilaiden tarpeisiin. Hyvinvointia voidaan parhaiten edistää ottamalla koko yhteisö mukaan hyvinvoinnin edistämiseen. Tavoitteet voidaan yhdistää koulun kestävän kehityksen ohjelmaan tai muuhun kehittämissuunnitelmaan.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
NÄYTTÖ KRITERIN TOTEUTUMISESTA <ul style="list-style-type: none">- Haapajärven kaupungilla on työsuojelun toimintaohjelma, tasa-arvosuunnitelma ja henkilöstön kehittämissuunnitelma. Työterveyshuolto on laatinut työterveyden toimintasuunnitelman.- Lukiolla on pelastussuunnitelma, joka on liitteenä turvakansiossa.- Opetussuunnitelman yhteydessä on laadittu päivitettävät asiakirjat: opiskeluhuoltosuunnitelma ja suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.- Lukion työsuunnitelmassa on järjestyssäännöt, jotka vahvistetaan joka lukuvuosi.- Järjestyssääntöjen päivitys tehdään yhdessä opiskelijakunnan hallituksen kanssa.- Opiskelijat vastaavat yksi tai kaksi kertaa (uudet opiskelijat) lukuvuodessa asiakastytyväisyyskyselyyn.
KEHITTÄMISTARPEET <ul style="list-style-type: none">- Opiskelijoiden asiakastytyväisyyskyselyä voisi päivittää ja sinne voisi lisätä kestävän kehityksen ohjelmaan liittyviä kysymyksiä.

Johtaminen

7) Kestävän kehityksen teemat ovat osa koulun tavoitteita ja arvopohjaa.

Kriteerin selitys: Kestävän kehityksen teemat voivat näkyä koulun tavoitteissa ja arvopohjassa esimerkiksi pyrkimyksenä ympäristövastuullisuuteen ja ekologisen kestävyyden turvaamiseen, hyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen yhdessä kumppaniverkoston kanssa. On tärkeää, että arvoista ja niiden näkymisestä koulun toiminnassa keskustellaan henkilöstön ja oppilaiden kanssa, ja niiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
NÄYTTÖ KRITERIN TOTEUTUMISESTA <ul style="list-style-type: none">- Koulumme on vuodesta 2003 asti ollut Unesco-koulu ja Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkoston aktiivijäsen. Olemme siis sitoutuneet edistämään YK:n Agenda 2030-tavoitteita.- Koulumme opetussuunnitelmiin ja mottoon ilmaistu arvopohja on sitoutunut kestävän kehityksen kaikkien ulottuvuuksien edistämiseen.- Arvomme ovat maalattuina keskuskirjastomme seinään
KEHITTÄMISTARPEET <ul style="list-style-type: none">- Unesco-koulutoiminta voisi näkyä vielä nykyistäkin enemmän koulun arjessa

8) Koululla on kestävän kehityksen asioista vastaava työryhmä ja kestävän kehityksen työlle on annettu tarvittavat resurssit.

Kriteerin selitys: On tärkeää, että koulun kestävän kehityksen työtä koordinoi vastuullinen työryhmä, jossa on edustajia koulun eri toiminnoista. Työryhmä voi olla erillinen kestävän kehityksen ryhmä tai tehtävä voi olla annettu jollekin olemassa olevalle työryhmälle. Kestävän kehityksen työ edellyttää riittävää resursointia suunnitteluun, koordinointiin ja toiminnan arviointiin. Useilla kouluilla on kestävän kehityksen vastuhenkilö, jolle on resursoitu osa työajasta tehtävää varten. Tavoitteena on, että pidemmällä aikavälillä koulun kaikki toiminta suuntautuu kestävyttä edistäväksi ja osaksi jokaisen yhteisön jäsenen päivittäistä toimintaa.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 3
NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA <ul style="list-style-type: none">- Lv. 19-20 alkaen ollut nyt kolmatta lukuvuotta ympäristötiimi, jossa kaksi vetäjäopettajaa ja vaihteleva määrä opiskelijajäseniä. Tiimin tehtävänä on ekologisen kestävän kehityksen edistäminen. Opettajat saavat tiimin vetämisestä lisäkorvauksen.- Lv. 14-15 alkaen koulussamme ollut tutor-toimintaa sosiaalisen kestävän kehityksen edistämiseksi.- Ennen koronapandemiaa lukiollamme oli koulukohtaisena teemaopintoina vanhustyön kurssi, jossa edistettiin sosiaalista kestävä kehitystä myös laajemmin yhteisössämme
KEHITTÄMISTARPEET <ul style="list-style-type: none">- Ympäristötiin yhteistyötä muun koulun henkilökunnan ja teknisen toimen kanssa voisi entisestään lisätä- Kestävän kehityksen toiminnan sisäistymisessä koko opettaja-, henkilö- ja opiskelijakunnan on vielä kehitettävää

9) Henkilöstön kestävyysosaamisen tarpeet on tunnistettu ja toimenpiteitä osaamisen kehittämiseksi on tehty.

Kriteerin selitys: Henkilöstön kestävyysosaaminen peilautuu eri henkilöstöryhmien työtehtäviin: opettaja tarvitsee yleistä perusosaamista kestävyyskysymyksistä ja osaamista oman opetusalan kestävyysasioista. Lisäksi opettaja tarvitsee pedagogista osaamista kestävyystaitojen opettamisesta, ekososiaalisesta sivistyksestä ja uudistavasta oppimisesta. Muun henkilökunnan edustajien osalta korostuu oman ammatin

työprosessin ympärille linkittyvä osaaminen: esimerkiksi kiinteistönhoitajan osaamiseen kuuluvat energia- ja materiaalitehokkuus, kiinteistöjärjestelmät, jätteiden lajittelu ja kierrätys sekä turvallisuusasiat. Osaamistarpeet voidaan tunnistaa esimerkiksi osaamiskartoituksilla tai kehittämiskeskustelujen yhteydessä. Osaamista voidaan kehittää koulun sisäisellä perehdytyksellä ja täydennyskoulutuksella.

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 2
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehityskeskustelut kaikille opettajille joka toinen vuosi, lisäksi tarvittaessa tiheämminkin - Koko opetushenkilöstön elokuisissa veso-koulutuksissa usein kestävän kehityksen teemoja, koska keskustan alakoulu, yläkoulu ja lukio kaikki Unesco-kouluja - Opettajia kannustetaan kouluttautumiseen kestävyysaiheista, esimerkiksi ympäristötiimin vetäjien 5 op:n Ilmastonmuutos-aiheinen koulutus Helsingin yliopistoon keväällä 2021
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknisen toimen henkilöstön kouluttautuminen ja kestävyysosaamisen kartoitus ei sivistystoimen yksiköiden johdon ohjattavissa, vaan teknisen toimen johdon - Koko opettajakuntaa koskevaa pitkäjänteistä kestävän kehityksen teemojen täydennyskoulutusta voisi olla enemmän

10) Koulu on ottanut käyttöön kestävän kehityksen mittareita ja arvioinut kestävän kehityksen toimintaansa.

Kriteerin selitys: Kestävän kehityksen mittarit voivat olla määrällisiä mittareita kuten energian tai materiaalien kulutus, jätemäärät, tapaturmat ja kulttuuritapahtumien määrä tai laadullisia mittareita kuten henkilöstön ja oppilaiden hyvinvointikyselyt tai oppimistulokset. Oleellista on, että koulu valitsee käyttöönsä itselleen sopivat ja tarpeelliset mittarit, joilla voidaan seurata tavoitteiden toteutumista ja pitkäaikaista kehitystä. Myös kestävän tulevaisuuden indikaattorit toimivat mittareina. Ne antavat laajempaa ja yleisemmän tason laadullista aineistoa arvioinnin tueksi. On tärkeää, että näiden indikaattoreiden lisäksi koululla on käytössään edellä mainittuja tarkemman tason mittareita, joista osa on määrällisiä. Kestävän kehityksen mittareiden antamaa tietoa hyödynnetään toiminnan arvioinnissa. Oleellista on määrällisen ja laadullisen tiedon käsittely johdon, henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Arviointikeskustelun pohjalta voidaan tunnistaa kehittämiskohteet, joita hyödynnetään toiminnan kehittämiseen.

Kestävän kehityksen mittareita löydät [indikaattoripankista](#).

ARVIO TOTEUTUMISESTA (1, 2, 3): 2
<p>NÄYTTÖ KRITEERIN TOTEUTUMISESTA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointi- ja viihtyvyysskyselyt vuosittain opiskelijakunnalle - Luokkatilojen lämpötilojen seurantajaksot lukukausittain eri vuodenaikoina - Energian kulutuslaskelmat tekniseltä toimelta vuosittain osana 50/50-mallia - Päivittäisen ruokahävikin seuranta
<p>KEHITTÄMISTARPEET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opettajakunnalle ja muulle henkilökunnalle ei ole ollut lukuvuosittain säännönmukaisesti tehtävää kyselyä - Kierrätys- ja sekajätteen määrien suhteille ei ole mittareita käytössä